

RAPORT
privind realizarea Programului de activitate al Guvernului
în primele 100 zile
(14 noiembrie-22 februarie 2020)

Domeniul de activitate: Agricultură

I. Obiectivele imediate care au fost realizate sau realizarea cărora a demarat în perioada vizată (obiectivele vor fi preluate din Programul de activitate al Guvernului).

 Referitor la **obiectivul** „*Deblocarea exporturilor de produse agroalimentare pe piața Federației Ruse și extinderea listei exportatorilor de produse proaspete, băuturi alcoolice și produse conservate*”, ministrul agriculturii, dezvoltării regionale și mediului, dl Ion PERJU, co-președintele Comisiei interguvernamentale moldo-ruse de colaborare comercial-economică, în cadrul vizitei din 13.12.2019, la Moscova și urmare a discuțiilor cu omologul său, co-președintele Comisiei moldo-ruse, dl Dmitrii PATRUȘEV, au ajuns la câteva înțelegeri importante:

- Moldova a primit 16 000 de autorizații de transport pentru anul 2020, iar în caz de necesitate, numărul acestora ar putea fi majorat;
- S-a convenit extinderea, de la 01.01.2020, a listei categoriilor de mărfuri care sunt exportate pe piața rusă fără taxe vamale pentru încă 4 categorii de produse:
 - carnea de bovină;
 - semințe de floarea soarelui;
 - zahăr;
 - alcool etilic;

De notat că, pînă în prezent, au fost excluse taxele de export pentru cinci categorii:

- legume,
 - mere, pere și gutui proaspete;
 - caise, cireșe, vișine;
 - legume conservate;
 - vinuri.
- Lista exportatorilor de fructe și legume pe piața rusă a fost extinsă cu 205 de companii moldovenești;
 - Ministrul PERJU, a solicitat responsabililor de la ”Rosspotrebnadzor” să inspecteze suplimentar 33 de companii vinicole și 4 companii de conserve în vederea liberalizării accesului acestora pe piața rusă. La sfîrșitul lunii ianuarie 6 companii vinicole au fost inspectate.

 Referitor la **obiectivul** „*Modificarea Legii nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural, pentru a stimula investițiile în sectorul de post-recoltare și procesare a producției agricole (excluderea condiției de 50% prezență a materiei prime proprii)*”, MADRM a inițiat procedurile de promovare a modificărilor privind:

- extinderea plafonului de vîrstă pentru tinerii fermieri;
- completarea legislației în vigoare cu reglementări concrete privind plățile directe, inclusiv beneficiarii acestora (pentru anul 2020 – plăți direct per cap de animal, începînd cu anul 2021 - plățile directe și pentru hectar);
- stimularea investițiilor în sectorul de post-recoltare și procesare a producției agricole prin excluderea condiției de 50% prezență a materiei prime proprii.

Referitor la **obiectivul** „Revizuirea Regulamentului de subvenționare în agricultură și aprobarea acestuia până la sfârșitul anului”, Ministerul a inițiat procesul de modificare a HG 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, în contextul modificărilor aduse la Legea nr. 276/2016.

2. Principalele realizări în domeniu de competență.

❖ Cadrul normativ aprobat:

- A fost aprobată Hotărârea de Guvern nr. 616 din 11 decembrie 2019 cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 312/2013 privind grupurile de producători agricoli și asociațiile acestora;
- Guvernul a aprobat proiectul de modificare a Legii nr. 1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice (HG nr. 9/2020);
- Guvernul a aprobat Metodologia cu privire la modul de depunere a notificării privind comercializarea alcoolului etilic (HG nr.15/2020);
- Guvernul a aprobat Cerințele privind utilizarea durabilă a produselor de uz fitosanitar în agricultură (HG nr.42/2020) Realizarea activităților prevăzute în Cerințele aprobate, vor avea impact pozitiv asupra sănătății populației și mediului;
- Guvernul a aprobat Hotărârea Guvernului nr. 562/2019 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1075/2007 cu privire la aprobarea Regulamentului privind consolidarea terenurilor agricole.
- În vederea adoptării Legii zootehniei, a fost ajustat conceptul proiectului conform necesităților actuale, elaborat Analiza Impactului de Reglementare și remis spre examinare și aprobare Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.
- În vederea ajustării cadrului legal privind implementarea abordării LEADER în Republica Moldova, Ministerul a elaborat și promovat Avizul la proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative (HG nr. 647 din 17.12.2019) asupra inițiativei legislative nr. 255 din 08 noiembrie 2019, prin care s-au propus modificări la Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală și Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural.

❖ Reforme demarate:

- *Revederea mecanismului de aplicare a TVA pentru producția agricolă în scopul de a stimula dezvoltarea sectorului zootehnic și produselor cu valoare adăugată sporită:* au fost purtate discuții la nivel înalt pentru identificarea celor mai bune soluții pentru susținerea și dezvoltarea ramurii agricole;
- *Programului național de dezvoltare a sectorului laptelui pentru anii 2020-2026.* A fost elaborat și transmis pentru a fi examinate în cadrul ședinței secretarilor generali de stat.
- *Programului național de dezvoltare a apiculturii în Republica Moldova pentru anii 2020-2026.* A fost elaborat și transmis pentru a fi examinate în cadrul ședinței secretarilor generali de stat.
- *Programului național de dezvoltare a sectorului de creștere a ovinelor și caprinelor pentru anii 2020-2026.* A fost elaborat și transmis pentru a fi examinate în cadrul ședinței secretarilor generali de stat.
- *Promovarea Programului de Dezvoltare a Horticulturii pentru anii 2020-2026.* Prevederile proiectului au fost ajustate conform obiecțiilor din Procesul verbal al ședinței secretarilor generali de stat din data de 26 decembrie 2019.

❖ Evoluții în cooperarea cu partenerii externi și societatea civilă:

- A fost promovat Amendamentul la Acordul de finanțare (*a doua finanțare adițională*) dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „Agricultura Competitivă”, prin care va fi posibilă construcția a două puncte suplimentare de inspecție la frontiera de nord-vest (Sculeni) și la frontiera de nord-est (Otaci-Unguri).
- A fost remis spre examinare și avizare Parlamentului Republicii Moldova, proiectul Decretului privind inițierea negocierilor asupra proiectului Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă în vederea realizării proiectului „Îmbunătățirea capacităților pentru transformarea zonei rurale (IFAD VIII)”, menit să asigure investiții complementare întru îmbunătățirea nivelului de viață a populației rurale din Republica Moldova.
- A fost semnat Programul de cooperare dintre Ministerul afacerilor Rurale al Estoniei și Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova pentru perioada 2020-2022.
- A fost semnat Planul de acțiuni pentru intensificarea cooperării dintre Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova și Ministerul agriculturii al Republicii Lituania pentru 2020-2022.

3. Impactul obținut/ scontat urmare realizării activităților.

- Urmare a acțiunilor întreprinse pentru deblocarea exporturilor în Federația Rusă, o mare parte din producătorii autohtoni își vor putea exporta produsele pe piața impunătoare a Federației Ruse – catalizator important în creșterea volumelor de export, onorarea obligațiilor contractuale față de parteneri și, *în consecință*, creșterea veniturilor agenților economici. De notat că, peste 75% din fructele exportate, sunt comercializate pe piață nominalizată, iar producția de mere exportate, este asimilată în proporție de 95% de piața Federației Ruse.

- Optimizarea aplicării TVA va crea condiții mai bune de activitate în sectorul zootehnic, în special pentru întreprinderile de producere a cărnii de porc, cărnii de pasăre și ouălor de consum – precondiție pentru dezvoltarea acestora.

- Aprobarea Hotărârii Guvernului nr. 616/2019 cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 312/2013 privind grupurile de producători agricoli și asociațiile acestora, va contribui la stimularea și simplificarea procedurii de asociere a producătorilor agricoli, precum și majorarea cuantumului procentual al sprijinului financiar acordat de către stat grupurilor de producători, în perioadă de referință.

- Abordarea LEADER este implementată atât în țările membre UE, cât și în țările asociative, creând condiții pentru reinventarea zonelor rurale și asigurând creșterea economică durabilă la nivel local, inclusiv, prin diversificarea activităților non-agricole. Principalul element al funcționării abordării LEADER este parteneriatul intersectorial teritorial în componența căruia intră reprezentanții a trei sectoare din localitățile învecinate: public, civic și antreprenorial, sub denumirea de Grup de Acțiune Locală (GAL), ce depun eforturi sincronizate privind identificarea și implementarea proiectelor de dezvoltare locală.

- Aprobarea modificărilor la Legea nr. 1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice, va asigura trasabilitatea și evidența producției pe întreg lanțul tehnologic, reglementarea atribuțiilor de control de stat, excluderea unor bariere impuse în calea comerțului și a progresului producătorilor prin aplicarea de noi tehnologii.

- Aprobarea Metodologiei cu privire la modul de depunere a notificării privind comercializarea alcoolului etilic, va stabili procedura de notificare privind comercializarea alcoolului etilic de către titularii de licență în domeniul fabricării, păstrării și comercializării alcoolului etilic, agenților economici care practică o altă activitate decât cea aferentă fabricării producției alcoolice.

- Aprobarea Programului de Dezvoltare a Horticulturii pentru anii 2020-2026 va facilita sporirea competitivității și rezilienței sectorului horticola prin creșterea valorii producției și aprofundarea integrării lanțului valoric pentru a contribui la dezvoltarea durabilă a mediului rural. Implementarea prezentului Program până în anul 2026 prevede realizarea următoarelor obiective generale:

- acces îmbunătățit la piețe;
- dezvoltarea accelerată prin investiții și inovare;
- forța de muncă competitivă;
- mediu de afaceri competitiv.

- Deschiderea a două PIF-uri suplimentare va reduce esențial cheltuielile agenților economici, aferente transportării (export/import) produselor agroalimentare din regiunea de nord a țării.

- Negocierea și ulterioara semnare a Acordului de Finanțare dintre Republica Moldova și Fondul Internațional Pentru Dezvoltarea Agricolă (IFAD) va condiționa: afaceri în agricultură mai durabile, mai competitive și mai atractive pentru investiții, precum și implementarea inovațiilor și tehnologiilor adaptive la schimbările climaterice.

4. Concluzii și priorități majore ale domeniului, planificate pentru anul 2020.

- Accente sporite ale MADRM pe: îmbunătățirea cadrului legal în domeniu, armonizarea legislației la acquis-ul comunitar, promovarea politicilor aferente dezvoltării sectorului agricol și a condițiilor din mediul rural.

- *Politica de subvenționare a producătorilor agricoli.* Sprijinul oferit de stat producătorilor agricoli este fundamental pentru dezvoltarea sectorului agroindustrial. Conform prevederilor Legii bugetului de stat pentru anul 2019, cu modificările și completările ulterioare, Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural (FNDAMR) a constituit 950 mil. lei, fiind în creștere cu 50,0 mil. lei, față de valoarea fondului în anul 2018. Pe parcursul anului 2019, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA) a recepționat 7505 cereri de solicitare a sprijinului financiar în sumă de 1182,6 mil. lei sau cu 10% în creștere, comparativ cu valoarea subvenției solicitate în anul de subvenționare 2018. De notat că, și valoarea investițiilor declarate de producătorii agricoli este în ascensiune, fapt ce a generat crearea a peste 2000 locuri noi de muncă. Pe domenii, cea mai mare pondere a solicitărilor de sprijin financiar sunt direcționate, după cum urmează: dezvoltarea infrastructurii post-recoltare și procesare (626 cereri, ceea ce constituie 33,8% din valoarea subvențiilor solicitate), înființarea, modernizarea plantațiilor multianuale și defrișarea celor neproductive (1408 cereri sau 19,1% din valoarea totală a subvențiilor solicitate), procurarea tehnicii și utilajului agricol (2054 cereri, în sumă de 211,7 mil. lei). Pentru anul 2020, în conformitate cu Legea bugetului de stat, valoarea FNDAMR constituie 1 mlrd. lei.

Priorități

- Continuarea colaborării (dialogului) cu Federația Rusă, în vederea suplinirii listei exportatorilor cu întreprinderile de vinificație și de producere a conservelor din fructe și legume.

- Implementarea Hotărârii Guvernului nr. 476/2019 privind aprobarea Regulamentului cu privire la acordarea subvențiilor pentru îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, prin demararea apelurilor de recepționare a proiectelor investiționale.

- Modificarea Legii nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural.

- Modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural.

- Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 507/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile și procedura de acordare a subvențiilor în avans pentru proiectele start-up din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural.
- Elaborarea și promovarea Regulamentului privind dezvoltarea locală prin implementarea Programului LEADER.
- Elaborarea și promovarea proiectului de lege privind grupul de acțiune locală.
- Revitalizarea sectorului zootehnic prin subvenționarea din partea statului a noilor tehnologii și a procurării animalelor de prăsilă, cu accent pe producerea laptelui și a cărnii.
- Adoptarea Codului funciar.
- Adoptarea noii Legi a zootehniei.
- Aprobarea de către Guvern a Regulamentului privind acordarea de plăți directe per cap de animal.
- Aprobarea Programelor de dezvoltare sectoriale.

Domeniul de activitate: Protecția mediului și resursele naturale

2. Principalele realizări în domeniu de competență.

❖ ***Cadrul normativ aprobat:***

- La **obiectivul** „Dezvoltarea și consolidarea cadrului normativ în domeniul evaluării impactului de mediu, prevenirii și controlului integrat al poluării mediului” din Capitolul IX „Protecția mediului și resursele naturale”, Guvernul a aprobat Hotărârea Guvernului nr. 43 din 29 ianuarie 2020 pentru aprobarea proiectului de Lege privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase (Legea SEVESO).
- La **obiectivul** „Ajustarea cadrului normativ în conformitate cu prevederile Legii nr. 209/2016 privind deșeurile ...” din capitolul VIII „Sectorul agrar și industria alimentară. Obiective importante”, Guvernul Republicii Moldova a aprobat Hotărârea Guvernului nr. 645 din 17 decembrie 2019 cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 81/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind bifenilii policlorurați;
- Hotărârea Guvernului nr. 602 din 04.12.2019 cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea anexei nr. 1 la Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, transmisă spre examinare Parlamentului la 04.12.2019, proiectul de act normativ înregistrat cu numărul nr. 299 din 05.12.2019.

❖ ***Acțiuni majore realizate:***

- De remarcat importanța creării infrastructurii de management al deșeurilor la nivel regional care este în vizorul actualului Guvern și pe agenda MADRM, pentru a pregăti platforma de inițiere a procesului de accesare a investițiilor care urmează a fi acordată de BEI. În acest sens, a fost lansat procesul de discuții cu autoritățile publice locale în vederea identificării regiunii de management al deșeurilor (RMD) care va fi selectată ca proiect pilot din cele trei regiuni (RMD nr. 1- r-nul Cantemir, mun. Cahul, r-nul Taraclia și UTA Găgăuzia, Vulcănești și Ceadr-Lunga, ca proiect pilot; RMD nr. 5 – r-nul Ungheni, r-nul Nisporeni, r-nul Călărași, RMD nr. 8 – r-nul Briceni, r-nul Ocnița, r-nul Edineț, r-nul Dondușeni) care au la bază Studii de fezabilitate și acordurile de mediu finalizate. Aceste acțiuni, creează premise pentru implementarea eficientă a obiectivelor Strategiei de gestionare a deșeurilor pentru anii 2013-2027 și a Legii nr. 209/2016 privind deșeurilor. Astfel, MADRM pregătește platforma pentru accesarea investiției, inclusiv și prin crearea unei instituții publice, care urmează a fi fondată cu suportul Agenției Proprietății Publice și va avea un rol primordial în implementarea eficientă a Programului de investiții în domeniul managementul deșeurilor la nivel de țară,

inclusiv și prin crearea operatorilor regionali de prestarea a serviciilor eficiente și calitative, dezvoltarea metodologiei de calcul și reglementarea tarifelor, pentru colectarea și valorificarea deșeurilor etc.

❖ ***Evoluții în cooperarea cu partenerii externi și societatea civilă:***

- Ministrul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Ion PERJU, a participat la cea de-a 21-a Conferință a părților - COP 25, la Madrid (Convenția ONU privind schimbările climatice). Astfel, în cadrul Conferinței, a fost elaborată și prezentată „Contribuția Națională Determinată Intenționată” pentru noul Acord Climatic de la Paris, potrivit căreia, Republica Moldova și-a asumat angajamentul de a atinge către anul 2030 ținta necondiționată de 67% reducere a emisiilor nete a gazelor cu efect de seră comparativ cu nivelul anului 1990. Republica Moldova susține Agenda COP-25 și consideră crucial ca, în cadrul acestei reuniuni să fie finalizat procesul de elaborare a mecanismelor de punere în aplicare a Acordului de la Paris, astfel ca acesta să poată fi pe deplin funcțional din 2020. Țara noastră, ca Parte la Convenție, se angajează pe deplin să atingă obiectivele naționale privind atenuarea schimbările climatice.
- Colaborarea cu experții UE în cadrul proiectului regional EU4Climate în Moldova. Proiectul EU4Climate cu o durată de patru ani, 2019-2022, va sprijini Republica Moldova în adoptarea măsurilor concrete împotriva schimbărilor climatice prin implementarea Acordului de la Paris. Proiectul va acorda suport în vederea îmbunătățirii politicilor și legislației din domeniul schimbărilor climatice. Proiectul este finanțat de UE și implementat de PNUD.
- Au fost lansate la nivel național activitățile de implementare a proiectului regional EU4Environment, care va acorda asistență țării noastre în asigurarea utilizării durabile a capitalului natural, îmbunătățirea calității mediului și bunăstării populației și stimulării creșterii economice. Proiectul va fi implementat în perioada 2019-2022 de 5 instituții internaționale de implementare.
- La **obiectivul** „*Identificarea și implementarea unor noi proiecte cu caracter social-economic menite să contribuie la armonizarea relațiilor dintre părți*” din capitolul X „Reintegrarea țării. Obiective importante”, o performanță remarcabilă este semnarea Memorandumului de Înțelegere între Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa – Misiunea în Moldova și Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova cu privire la implementarea proiectului finanțat de OSCE „Eliminarea și distrugerea pesticidelor inutilizabile din regiunea transnistreană a Republicii Moldova. Faza 2”. În acest sens au fost inițiate și se realizează activitățile de implementare a proiectului sus menționat care este monitorizat Agenția de Mediu.
- La 30 ianuarie 2020 Moldova a preluat președinția Comisiei Internaționale pentru protecția fluviului Dunărea (ICPDR - structură transnațională, care a fost înființată pentru a implementa Convenția privind cooperarea pentru protecția și utilizarea durabilă a fluviului Dunărea. Obiectivele finale sunt de a coopera pe probleme fundamentale de gestionare a apei și de a lua toate măsurile legale, administrative și tehnice adecvate pentru menținerea și îmbunătățirea calității fluviului Dunărea.) Una dintre țintele prioritare pentru această perioadă va fi consolidarea colaborării cu membrii și non-membri UE ai ICPDR, armonizarea eforturilor de planificare ale diferitelor țări, în special cu România și Ucraina în bazinul râului Prut.

3. Impactul obținut/ scontat urmare realizării activităților.

- Adoptarea Legii privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase și aplicarea prevederilor acesteia, operatorul (agentul economic) se va asigura de prevenirea producerii unor accidente majore, care ar putea atrage după sine costuri cu mult mai mari în cazul producerii unui accident. În rezultat se va mări capacitatea de reacție în

cazul apariției situației de accident major, respectiv se vor micșora cheltuielile de recuperare a prejudiciului posibil cauzat și prevenirea accidentelor majore similare. Implementarea legii va avea impact pozitiv și beneficiu social asupra populației, prin crearea locurilor de muncă, impact pozitiv asupra sănătății și siguranței publice și mediului, inclusiv securității naționale a țării.

- Prin aprobarea H.G. nr. 645/2019 a fost atins scopul principal al ajustării Hotărârii Guvernului nr. 81/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind bifenilii policlorurați cu prevederile Legii privind deșeurile, precum și prevederile altor acte legislative, printre care sunt Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, Legii nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității. Fiind conform interesului public, actul aprobat are impact pozitiv, contribuind la consolidarea cadrului normativ în domeniul managementului deșeurilor și substanțelor chimice, protecția mediului înconjurător și sănătății omului împotriva bifenililor policlorurați, care sînt substanțele periculoase din categoria poluanților organici persistenti.
- Odată cu adoptarea proiectului de lege (nr. 299 din 05.12.2019) pentru modificarea anexei nr. 1 la Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, aprobat și promovat prin Hotărîrea Guvernului nr. 602 din 04.12.2019, vor fi eliminate carențele dintre prevederile din anexa nr. 1 la Legea nr. 160/2011 - Nomenclatorul actelor permissive și respectiv prevederile Codului subsolului nr. 3/2009, în ce privește termenii de valabilitate a actului permisiv eliberat de către Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale și anume la actul de confirmare a perimetrului minier.
- Semnarea Memorandumului de Înțelegere între Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa – Misiunea în Moldova și Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova cu privire la implementarea proiectului finanțat de OSCE „Eliminarea și distrugerea pesticidelor inutilizabile din regiunea transnistreană a Republicii Moldova. Faza 2, va contribui la evacuarea, reambalarea și transportarea (în conformitate cu prevederile Convenției de la Basel privind controlul transportului peste frontiere al deșeurilor periculoase și al eliminării acestora, la care Republica Moldova este parte) a circa 600 tone de deșeuri de pesticide din Grigoriopol, Transnistria pentru distrugere în Germania. Activitățile menționate se realizează în interes public, asigurînd continuitatea activităților de curățare a teritoriului țării, inclusiv din stînga Nistrului, de la pesticidele inutilizabile, inițiate și realizate în anii precedenți în scopul reducerii efectelor negative ale acestora asupra mediului înconjurător și sănătății umane¹.

4. Concluzii și priorități majore ale domeniului, planificate pentru anul 2020:

Concluzii

- Activitatea Ministerului la componenta protecția mediului și resurse naturale este orientată în aplicarea noilor principii europene de administrare publică, raționalizarea structurii instituționale în domeniu, consolidarea responsabilității autorităților administrative din sistem, elaborarea și aprobarea cadrului normativ în domeniile prevăzute de Acordul de Asociere RM-UE (evaluarea de mediu, gestionarea resurselor naturale, resurselor de apă, managementul deșeurilor și substanțelor chimice), care contribuie semnificativ la îmbunătățirea calității mediului înconjurător și la prestarea unor servicii publice de calitate.

Priorități

- Continuarea dezvoltării și promovării cadrului normativ în domeniul protecției mediului și a resurselor naturale.

¹ Realizarea activităților contribuie la atingerea obiectivului privind reintegrarea țării, precum la armonizarea relațiilor dintre părți.

- Crearea și punerea în aplicare a Sistemul Informațional Automatizat „Cadastrul de Stat al Apelor”, care va constitui o bază de date cu informația referitoare la resursele de apă, și va oferi acces publicului larg.
- Continuarea colaborării cu Ucraina în baza Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Cabinetul de Miniștri al Ucrainei privind colaborarea în domeniul protecției și dezvoltării durabile a bazinului fluviului Nistru, asigurarea organizării ședințelor comisiei mixte moldo-ucrainene (acțiune prioritară stabilită în cadrul ședinței de nivel înalt între Prim-ministrul Republicii Moldova și omologul său în decembrie 2019).
- Aprobarea Planurilor de gestionare a riscurilor la inundații și gestionarea secetei pe districtele hidrografice, ca instrumente administrative de gestionare a resurselor de apă.
- Promovarea construcției/instalării stațiilor de preepurare și epurare a apelor uzate la agenții economici pentru protejarea resurselor de apă și contribuire la îmbunătățirea calității acestora.
- Crearea autorității de reglementarea substanțelor chimice prin reorganizarea Agenției Naționale de Reglementare a Activităților Nucleare, Radiologice inclusiv și pentru domeniul Chimice, ca autoritate națională competentă care va servi drept mecanism de coordonare sectorială în procesul de înregistrare a substanțelor chimice, autorizarea fabricării, importului, comercializării și utilizării produselor chimice pe tot lanțul valoric, și va oferi o interfață unică pentru importatori, producători, exportatori, publicul, guvernul și alte părți interesate pentru toate activitățile legate de gestionarea substanțelor chimice.
- Crearea și punerea în aplicare a Sistemul Informațional Automatizat „Registrul produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova”, va constitui o bază de date asigurând ținerea unei evidențe stricte a importatorilor și a cantităților de substanțe chimice importate în țară și plasate pe piață (care sunt admise și interzise sau supuse unor restricții severe la nivel internațional), precum și va facilita controlul gestionării acestora în momentul în care acestea devin deșeuri, în scopul protecției mediului și sănătății populației.
- Promovarea proiectului pilot în una din Regiunile de Management al Deșeurilor (RMD nr.1,5 și 8) pentru construcția infrastructurii de gestionare a deșeurilor la nivel de regiune în vederea asigurării cu servicii calitative a populației, atât din mediul urban cât și din mediul rural.

Domeniul de activitate: Dezvoltarea regională și planificare spațială

2. Principalele realizări în domeniul de competență

❖ ***Cadrul normativ:***

- A fost elaborat proiectul Instrucțiunii privind elaborarea secțiunii specializate „Apă și sanitație” a Planului de Amenajare a Teritoriului Național (PATN), care urmează a fi aprobat prin ordinul ministrului.

❖ ***Acțiuni majore realizate:***

- A fost organizat procesul de constituire a noilor Consilii regionale pentru dezvoltare (CRD) în toate regiunile de dezvoltare. Procesul a fost anticipat de organizarea de către MADRM a concursurilor de selectare a reprezentanților societății civile și a mediului de afaceri în componența CRD. Această activitate a permis reluarea activității instituțiilor de dezvoltare regională, care au aprobat rapoartele de implementare a Strategiilor de dezvoltare regionale și au trasat sarcini pentru anul 2020 la nivelul regional. Concomitent, au fost delegați reprezentanți ai CRD în componența Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale ceea ce asigură statutul deliberativ al Consiliului național pentru adoptarea deciziilor.

Au fost pregătite pentru aprobare de către Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării regionale:

- noul concept al politicii de dezvoltare regională;
- modificările la Legea nr.438 din 28 decembrie 2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova;
- Programul de dezvoltare urbană în Republica Moldova;
- Ghidul metodologic pentru orașe care inițiază elaborarea Programelor de revitalizare urbană;
- A fost pregătit și aprobat Planul de finanțare a proiectelor de dezvoltare regională pentru anul 2020, inclusiv pentru:
 - Infrastructura drumurilor regionale și locale -4 proiecte în valoare de 53,16 mln. lei;
 - Aprovizionare cu apă și sanitație - 8 proiecte în valoare de 72,63 mln. lei;
 - Managementul deșeurilor solide - 1 proiect în valoare de 2,32 mln. lei;
 - Dezvoltarea infrastructurii de afaceri – 5 proiecte în valoare de 35,01 mln. lei;
 - Sporirea atractivității turistice - 4 proiecte în valoare de 30,0 mln. lei;
 - Eficiența energetică a clădirilor publice - 2 proiecte în valoare de 6,9 mln. lei.

❖ **Reforme demarate:**

- A demarat procesul de modificare a conceptului politicii de dezvoltare regională;
- A demarat procesul de reorganizare a Agențiilor de dezvoltare regională (ADR) prin optimizarea și eficientizarea organizațională a acestora.
- În baza recomandărilor Curții de Conturi a demarat procesul de revizuire a atribuțiilor și competențelor Consiliilor regionale pentru dezvoltare.

❖ **Evoluții în cooperarea cu partenerii externi și societatea civilă:**

- Cu partenerii de la Delagația Uniunii Europene în Republica Moldova a fost dat starul implementării proiectelor în Zonele urbane focale Cahul și Ungheni „UE for Cahul” și „UE for Ungheni” în valoare de 23 mln. Euro.
- Cu partenerii de la Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) în cadrul proiectului Modernizarea Serviciilor Publice Locale au fost agreate domeniilor de suport pentru MADRM pentru anul curent, inclusiv evaluarea intermediară a implementării Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională pentru anii 2016-2020. Concomitent, a fost agreată prioritizarea finanțării proiectelor finanțate de UE în domeniile „Eficiență energetică” și „Aprovizionare cu apă și canalizare”, precum și startul demarării lucrărilor pentru proiectele din domeniile menționate în valoare de 32 mln. Euro.
- Cu partenerii de la Ministerul Fondurilor și Dezvoltării Regionale din Republica Polonă a fost agreată extinderea implementării în anul 2020 a proiectului *”Suport pentru administrația Republicii Moldova în implementarea Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională pentru anii 2016-2020 prin dezvoltarea urbană integrată și sustenabilă” pentru anii 2017–2019”*.
- A fost realizată a 5-a instruire a peste 30 persoane din cadrul Ministerului, Agențiilor de Dezvoltare Regională Centru, Sud, Nord și UTA Găgăuzia, Agenției Relații Funciare și Cadastru, Biroului Național de Statistică, Agenției Guvernare Electronică. Pentru data de 14-18 februarie 2020 este planificată a 6-a instruire cu participarea celor menționați mai sus. Ultima etapă de instruire din cadrul proiectului respectiv este planificată pentru 19-23 martie 2020 și o deplasare de stagiu profesional, pentru 15 participanți în perioada mai-octombrie 2020 la instituțiile din Republica Cehă.

- În baza Acordului între Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind implementarea programului de asistență tehnică și financiară în baza unui ajutor financiar nerambursabil în valoare de 100 milioane euro, acordat de România Republicii Moldova, semnat la București, la 27 aprilie 2010, Ministerul Lucrărilor Publice Dezvoltării și Administrației al României prin demersul oficial din 21.01 2020 a convenit de comun acord printr-un schimb de scrisori cu MADRM, ca fiind oportun utilizarea în continuare a procedurilor care au la bază manualul operațional al Băncii Mondiale pentru procesul de achiziții, derulat pe teritoriul Republicii Moldova în cadrul Programului de reabilitare a instituțiilor preșcolare, **în anul 2020 va demara Programului de Cooperare 2018 în valoare de 3 milioane euro pentru reabilitarea a 244 grădinițe din toate 33 raioane avînd la bază proporționalitatea geografică.**

3. Impactul obținut/ scontat urmare realizării activităților.

- Prin constituirea noilor Consilii Regionale pentru Dezvoltare fost deblocat procesul decizional la nivelul regiunilor de dezvoltare;
- Funcționalitate Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale asigură deblocarea adoptării deciziilor de modificare a conceptului politicii de dezvoltare regională în Republica Moldova, precum și alocării surselor financiare pentru implementarea proiectelor de dezvoltare regională finanțate din FNDR;
- Astfel, în 2020 este planificată utilizarea a 201 mln. lei din FNDR pentru reabilitarea 40 km. de drumuri regionale și locale, construcția a 26,56 km. de rețele de apeduct, a unei stații de captare a apei și a unei stații de tratare a apei, achiziționarea a 2 autospeciale pentru asigurarea serviciului de management al deșeurilor solide, vor fi reconstruite 4 obiective de dezvoltare economică. 4 obiective turistice vor fi incluse în circuit și 1 clădire publică cu suprafața de 3529 m² va fi renovată prin sporirea eficienței energetice;
- Prin menținerea relațiilor cu partenerii de dezvoltare a fost asigurată demararea a noi proiecte în regiunile focale Cahul și Ungheni cu finanțare de la UE în valoare de 23 mln. Euro. Prin intermediul GIZ a fost inițiat procesul de pregătire a lucrărilor la implementarea a 8 proiecte în domeniul „Eficienței energetice” și 10 proiecte în domeniul „Aprovizionării cu apă și canalizare” cu finanțare de la UE în valoare de 32 mln. Euro.
- Extinderea cooperării în domeniul „Revitalizării urbane” face posibilă continuarea implementării proiectelor în acest domeniu, cu o finanțare din partea Republicii Polonia în sumă de 200 mii Euro.
- Secțiunea specializată „Apă și sanitație” a Planului de Amenajare a Teritoriului Național (PATN) este un document strategic și un instrument important care are drept scop de a contribui la realizarea obiectivului Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2030” în a spori în mod vizibil calitatea vieții oamenilor din Republica Moldova, aliniată la obiectivele Agendei de Dezvoltare Globală 2030 privind creșterea accesului oamenilor la infrastructura fizică, utilitățile publice și condiții de locuit și la asigurarea dreptului fundamental la un mediu sănătos și sigur, precum și la atingerea indicatorilor țintă naționali la Protocolul privind Apa și Sănătatea, ale Strategiei de alimentare cu apă și sanitație pentru 2014-2028 și a Strategiei de mediu pentru anii 2014-2023 și este și în concordanță cu Acordul de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană.

4. Concluzii și priorități majore ale domeniului, planificate pentru anul 2020.

- Domeniul politicii de dezvoltare regională rămîne a fi un domeniu atractiv și eficient și se bucură de susținerea partenerilor de dezvoltare;
- Proiectele investiționale de dezvoltare regională finanțate din Fondul național pentru dezvoltare regională și sursele partenerilor de dezvoltare asigură un impact pozitiv în

dezvoltarea socio-economică a regiunilor de dezvoltare ce se confirmă prin dinamica ascendentă a principalilor indicatori ai statisticilor regionale.

- Schimbarea guvernării în vara anului 2019 a generat o perioadă de instabilitate în domeniul dezvoltării regionale. Ca urmare, pentru o perioadă de timp nu a fost posibilă aprobarea unor decizii necesare pentru realizarea cu succes a proiectelor de dezvoltare regională (spre exemplu realocarea mijloacelor financiare din FNDR, achitarea pentru lucrările executate în cadrul proiectelor ș.a.);

Priorități

- Elaborarea unui nou cadru de planificare strategică pentru anii 2021-2025;
- Promovarea unui nou concept al politicii de dezvoltare regională;
- Modificarea legislației în vigoare și cadrului normativ aferent implementării politicii de dezvoltare regională;
- Aprobarea Programului de dezvoltare urbană în Republica Moldova;
- Organizarea unui nou proces de selectare a proiectelor pentru finanțare din Fondul național pentru dezvoltare regională;
- Implementarea proiectelor de infrastructură finanțate din sursele FNDR și partenerilor de dezvoltare;
- Consolidarea capacităților instituțiilor de dezvoltare regională și a administrațiilor publice locale de nivelul I și II în domeniul dezvoltării regionale.
- Elaborarea proiectelor de acte în domeniul amenajării teritoriului, ajustate la standardele UE în domeniul planificării spațiale:
- Elaborarea și aprobarea proiectului hotărârii Guvernului „Pentru aprobarea Regulamentului privind conținutul, principiile metodologice de elaborare și actualizare, avizare și aprobare a documentației de amenajare a teritoriului național”;
- Elaborarea și aprobarea proiectului hotărârii Guvernului „Pentru aprobarea Regulamentului privind conținutul, principiile metodologice de elaborare și actualizare, avizare și aprobare a documentației de amenajare a teritoriului regionale și locale”;
- Inițierea elaborării secțiunii specializate „Apă și sanitație” a Planului de Amenajare a Teritoriului Național (PATN).